Najvyšší súd
Slovenskej republiky **6 Obo 125/2008**

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr.Anny Markovej a členiek senátu JUDr.Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu: **G.**, S., zastúpeného advokátom JUDr.P., R. proti žalovaným: **1/ T.**, R., zastúpenému advokátom JUDr.J., M. a **2/ K., spol.s r.o.**, R., IČO: X., **o zaplatenie 4 285,15 eur s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16.apríla 2008, č.k. 6 Cbm 7/04-143, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16.apríla 2008, č.k. 6Cbm7/04-143 sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému 1/ sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zamietol žalobu voči žalovanému 1/. Voči žalovanému 2/ konanie zastavil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ 31 040,-- Sk náhrady trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že účastníci mali dlhodobú obchodnú spoluprácu a mali zaužívanú takú prax, že žalobca dodával tovar žalovanému 2/ na základe telefonických alebo faxových objednávok na dodávku nábytku II. triedy, ktorý bol dodávaný nezložený

a pracovníci žalovaného 2/ ho kompletizovali. Žalovaný až po zložení zistil, či dodávka nábytku bola úplná. Ak dodávka nebola úplná, žalovaný 2/ to oznámil telefonicky žalobcovi. V prípade dodávky poškodeného tovaru, žalobca zvyčajne poskytol žalovanému 2/ zľavu. V danom prípade pred blížiacimi sa vianočnými sviatkami bol na základe objednávky dodaný tovar, ktorý nebol úplný, čo žalovaný 2/ oznámil telefonicky žalobcovi. Vzhľadom na nekompletnosť dodávky nábytok nebol predajný a žalovaný 2/ faktúry zaplatil čiastočne. Časť tovaru s veľkou zľavou predal zákazníkom a veľká časť dodávky je v sklade neskompletizovaná. Skutočnosť, či dodaný nábytok, ktorého cena je predmetom sporu, bol vadný, zostala medzi účastníkmi sporná. Vzhľadom na zánik žalovaného 2/, súd konanie voči nemu zastavil. Predmetom konania zostal nárok voči žalovanému 1/ na náhradu škody, ktorú mal žalovaný 1/ ako konateľ žalovaného 2/ spôsobiť žalobcovi tým, že predával tovar pod cenu tretím osobám, neplnil si svoje povinnosti z podnájomnej zmluvy nebytových priestorov, neplnil si daňové povinnosti a pohľadávka v sume 20 000 DEM voči dlžníkovi v Nemecku sa premlčala, prečo nedošlo k jej riadnemu speňaženiu v prospech žalovaného. Svoj nárok zdôvodnil aj tým, že žalobcovi vznikla škoda nezaplatením predmetných faktúr. Súd zo spisu Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 3K1/04 zistil, že návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok žalovaného 2/ podal žalovaný 1/ ako jeho konateľ Zo správy predbežného správcu a z uznesenia Krajského súdu v Košiciach vyplýva, že dlžník-žalovaný 2/ nemal dostatok majetku, preto súd návrh na vyhlásenie konkurzu zamietol. Z obsahu príkaznej zmluvy medzi žalovaným 2/ ako príkazcom a I., s.r.o. ako príkazníkom vyplýva, že predmetom zmluvy je uskutočnenie úkonov a zariadenie záležitostí nevyhnutných k inkasu pohľadávok žalovaného 2/ voči dlžníkovi W.. Žalovaný 2/ splnomocnil uvedenú spoločnosť na vymáhanie úrokov z omeškania.

Ďalej uviedol, že nároky spoločnosti na náhradu škody voči konateľom môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. Ustanovenia odsekov 1 až 3 ust. § 135a Obchodného zák. sa použijú primerane. Nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom nezanikajú, ak sa spoločnosť vzdá nárokov na náhradu škody alebo s nimi uzatvorí dohodu o urovnaní. Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty. Je zrejmé, že zákon priznáva právo uplatniť náhradu škody, ktorú má spoločnosť voči konateľom, aj veriteľovi. Veriteľ ju uplatňuje vo svojom mene na svoj účet, aj keď mu žiadna škoda nevznikla. Preto v konaní musí preukázať, že spoločnosti vznikla škoda, za ktorú nesie zodpovednosť konateľ, teda že vznikla

v príčinnej súvislosti s porušením povinností pre výkon pôsobnosti konateľa. Dôkazné bremeno o týchto skutočnostiach nesie veriteľ, v tomto prípade žalobca.

Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že v príčinnej súvislosti s ukončením podnájomnej zmluvy nebytových priestorov, neplnením si daňových povinností s predajom tovaru tretím osobám za nižšiu cenu a premlčaním časti pohľadávok vznikla škoda, ktorú by si spoločnosť (žalovaný 2) mohla uplatniť voči konateľovi (žalovanému 1) v zmysle ust. § 135a Obchodného zák. Premlčanie pohľadávky neznamená jej zánik, a preto ani uvedená skutočnosť nie je momentom vzniku skutočnej škody alebo ušlého zisku. V tomto prípade nie je podstatnou skutočnosťou, či neuhradením faktúry v sume 4 285,15 eur žalovaným 2/ vznikla žalobcovi v tejto výške škoda, pretože žalobca sa môže ako veriteľ domáhať voči konateľovi spoločnosti náhrady škody, ktorá vznikla spoločnosti, nie veriteľovi. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno o tvrdených skutočnostiach, a preto súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol.

Proti rozhodnutiu v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá voči žalovanému 1/ a ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, podal odvolanie žalobca. Žiadal v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa pri rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a jeho postupom bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Poukázal na ustanovenie § 135a ods.1 Obchodného zákonníka s tým, že odbornou starostlivosťou sa rozumie starostlivosť vo vzťahu k predmetu podnikania spoločnosti. Povinnosťou konateľa je podľa § 135 Obchodného zákonníka zabezpečiť riadne vedenie predpísanej evidencie účtovníctva, viesť zoznam spoločníkov a informovať spoločníkov o záležitostiach spoločnosti. Odvolateľ je toho názoru, že súd prvého stupňa povinnosti konateľa, ako napr. riadne viesť účtovníctvo, rozhodovať o použití rezervného fondu podľa stanovených zásad, odovzdať všetky prijaté veci pre spoločnosť spoločnosti, ako aj podať návrh na vyhlásenie konkurzu v stanovenej lehote, neskúmal. Ďalej poukázal na ustanovenie § 135a ods.2 Obchodného zákonníka s tým, že podmienkou zodpovednosti za škodu a teda nastúpenia povinnosti škodu nahradiť je vznik škody, porušenie povinnosti konateľa vykonávať svoju funkciu s odbornou starostlivosťou a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinností. Ak by súd správne aplikoval uvedené ustanovenia, dospel by k záveru, že medzi správne vymedzenými povinnosťami konateľa, ktoré boli žalovaným porušené a vznikom škody, existuje príčinná súvislosť. Uviedol, že ustanovenie § 135a ods.5 Obchodného zákonníka stanovuje dve podmienky, za splnenia ktorých môže veriteľ spoločnosti uplatňovať náhradu škody proti konateľovi, a to. Ak škoda vznikla a zodpovedá

za ňu. Prvou podmienkou je, že žalobca nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. Druhou podmienkou je, že žalobca je veriteľ spoločnosti. Splnenie tejto podmienky bolo preukázané aj uznaním pohľadávky spoločnosťou. Nič na tom nemení ani účelové tvrdenie žalovaného, že dodávka nebola riadne vykonaná a žalovaný v konaní nepreukázal, že vadnosť plnenia riadne reklamoval. Svoje tvrdenie prvostupňový súd založil na zistení, že niet príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti konateľom a vznikom škody na strane spoločnosti. K záveru o neexistencii príčinnej súvislosti dospel súd nielen v dôsledku toho, že nesprávne vyložil dotknuté ustanovenia právneho poriadku, ale aj na základe nesprávneho vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania. Z vykonaného dokazovania vyplynulo iba to, že žalobca so spoločnosťou dlhodobo obchodoval, spoločnosti dodal aj predmetný tovar a spoločnosť za jeho dodávku plnila len čiastočne, zostávajúcu časť neuhradila, že nejaké pohľadávky zostali neuhradené a mohlo dôjsť k ich premlčaniu, že spoločnosť zrejme riadne neviedla účtovníctvo, že žalovaný predal pod cenu časť dodávky žalobcu, údajne len preto, lebo dodávka mala vady, ktoré reklamované u žalobcu riadne neboli. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že návrh žalovaného na vyhlásenie konkurzu pre nemajetnosť spoločnosti bol zamietnutý a spoločnosť bola vymazaná z obchodného registra. Prvostupňový súd z účtovníctva spoločnosti mal k dispozícii v pripojenom konkurznom spise len súvahu výkazu ziskov a strát spoločnosti k 31.12.2001. Iné dôkazy súd na tieto otázky nevykonal. Na záver namietal aj voči rozhodnutiu o náhrade trov konania žalovanému.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že účtovníctvo spoločnosti vykonávala účtovnícka firma na základe zmluvy, za túto činnosť žalovaný 1/ riadne platil. Je toho názoru, že pohľadávku mal žalobca prihlásiť do konkurzu, teda mal ju uplatniť voči spoločnosti a až následne voči konateľovi. Žalobca v konaní skutočnú škodu nepreukázal. V konaní žalovaný preukázal, že išlo o fixnú zmluvu a žalobca dodal žalovanému tovar 2.triedy, ktorý bol v SRN vrátený odberateľom a teda bol nepredajný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods.1 O.s.p. v zmysle ustanovenia § 214 ods.2 O.s.p. a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolania je zaplatenie sumy 4 285,15 eur z titulu náhrady škody spôsobenej žalovaným 1/ pri výkone funkcie konateľa v spoločnosti K., spol. s r.o., K. (žalovaným 2/).

Podľa ustanovenia § 135a ods.1 Obchodného zákonníka konatelia sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Najmä sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo spoločnosti spôsobiť škodu alebo ohroziť jej záujmy alebo záujmy jej spoločníkov a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých spoločníkov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti.

Nároky spoločnosti na náhradu škody voči konateľom môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa použijú primerane. Nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom nezanikajú, ak sa spoločnosť vzdá nárokov na náhradu škody alebo s nimi uzatvorí dohodu o urovnaní. Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty (§ 135a ods.5 Obchodného zákonníka).

V zmysle citovaného ustanovenia konatelia musia plniť povinnosti, ktoré im vyplývajú z ustanovení Obchodného zákonníka, spoločenskej zmluvy alebo z rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti.

Pojem „odborná starostlivosť“ zákon nedefinuje. V zásade sa odbornou starostlivosťou chápu všeobecné znalosti a skúsenosti pri výkone funkcie s prihliadnutím na predmet podnikania.

V citovanom odseku 5 je upravený súbeh nárokov spoločnosti a veriteľa spoločnosti na náhradu škody voči konateľom spoločnosti. Veriteľ si uplatňuje náhradu škody, ktorá vznikla spoločnosti, teda nie jemu. Veriteľ pritom musí preukázať existenciu svojej pohľadávky voči spoločnosti. Na pohľadávku by mal mať exekučný titul.

V prejednávanej veci si žalobca žalobou podanou na súd 26.mája 2004 uplatnil voči žalovanému 2/ spoločnosti, ako aj voči žalovanému 1/-konateľovi, zaplatenie dlžnej sumy, vzniknutej podľa jeho tvrdenia nezaplatením ceny dodaného tovaru vo výške, ktorú vyúčtoval žalovanému 2/, svojmu odberateľovi.

Citované ustanovenie umožňuje žalobcovi po preukázaní, že si nemôže uspokojiť svoju pohľadávku v sume 4 285,15 eur z majetku žalovaného 2/, uplatniť si voči žalovanému 1/ náhradu škody, ktorá vznikla spoločnosti, lebo žalovaný 1/ ako konateľ nekonal s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti, čo je nepochybne iným nárokom ako zaplatenie ceny tovaru, ktorú si žalobca uplatnil voči žalovanému 1/. V žalobe,

ako aj v priebehu celého konania žalobca síce tvrdí, že žalovaný 1/ ako konateľ spôsobil žalovanému 2/ škodu tým, že funkciu konateľa nevykonával s odbornou starostlivosťou, avšak tento nárok nikde nešpecifikoval a ani ničím nepreukázal, akú škodu spôsobil žalovaný 1/ ako konateľ spoločnosti. Súd prvého stupňa pritom vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré vo svojom rozhodnutí vyhodnotil. Odvolací súd na tieto dôvody poukazuje a osvojuje si ich v celom rozsahu.

Pokiaľ ide o rozhodnutie v časti o náhradu trov konania, odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je aj v tejto časti správne.

Žalovaný si v konaní na súde prvého stupňa uplatnil trovy konania pozostávajúce z odmeny advokátovi za 5 úkonov právnej pomoci, a to prevzatie zastúpenia, vyjadrenia k žalobe a účasť na pojednávaní. V danom prípade súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že ide o účelne vynaložené trovy konania, na ktoré má žalovaný, ktorý má vo veci úspech, právo.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bol žalovaný 1/ úspešný. Mal by spravidla nárok na náhradu trov odvolacieho konania za právne zastúpenie. Právny zástupca si však trovy nevyčíslil, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal (§ 151 ods. 2 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. marca 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.